

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary

Sabinovo náměstí 16, 360 09 Karlovy Vary

Autor: ING. HANA MOTYČKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_12_RODINNÉ PRÁVO I_P1-2

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : PRÁVO PRO 1. - 2. ROČNÍK

Datum tvorby: 24. 10. 2013

Datum ověření: 5. 11. 2013

Klíčové slovo: manželství, práva a povinnosti manželů, zánik manželství, společné jmění manželů

Anotace: Prezentace je určena pro žáky 1. - 2. ročníku oboru vzdělání Podnikání, výklad formou prezentace žákům vysvětluje pojmy z oblasti rodinného práva, manželství, práva a povinnosti manželů, zánik manželství, manželské majetkové právo.

Rodinné právo

- Normy rodinného práva upravují:
 - manželství
 - vztahy mezi rodiči a dětmi
 - vztahy při náhradní rodinné péči (osvojení, pěstounská péče)

 - obsaženy v občanském zákoníku
 - někteří lidé rodinné vztahy narušují – právo upravuje záležitosti rodinného života
-

Rodinné právo

- ❑ zákonná úprava vyjadřuje základní zásady rodinného života
 - rovnost ženy a muže v manželství
 - podpora mateřství
 - odpovědnost rodičů za všestranný rozvoj dětí
 - ochrana rodiny
 - princip solidarity – členové rodiny si mají pomáhat
 - zvyšování hmotné a kulturní úrovně rodiny
 - majetkové vztahy mezi manžely
-

Rodinné právo

- ❑ **Manželství** = svobodné a trvalé rozhodnutí muže a ženy vytvořit harmonické a trvalé životní společenství
 - ❑ snoubenci – předem poznat charakterové vlastnosti, zdravotní stav – založit manželství, které plní svůj účel
 - ❑ uzavření manželství = **sňateční obřad**, snoubenci musí prohlásit, že spolu vstupují do manželství, prohlášení veřejně slavnostním způsobem za přítomnosti dvou svědků
-

Rodinné právo

- ❑ snoubenci - prohlásit, jaké budou užívat příjmení – pokud si každý si ponechá dosavadní příjmení – které bude pro jejich společné děti
 - ❑ místo sňatku si lze zvolit (i v cizině – zastupitelský orgán ČR)
 - obřad buď před orgánem veřejné moci (obecní úřad, který vede matriku), za přítomnosti matrikáře – občanský sňatek
 - před orgánem církve nebo náboženské společnosti registrované státem – církevní
-

Rodinné právo

- ❑ pro uzavření manželství - písemné prohlášení, že nejsou známy překážky
 - ❑ **platné manželství nelze uzavřít:**
 - s ženatým mužem nebo vdanou ženou - **překážka bigamie**
 - s osobou mladší 18 let - **překážka nezletilosti** (soud povolit osobě starší 16 let)
 - s osobou zbavenou způsobilosti k právním úkonům - **překážka nesvéprávnosti**
 - mezi předky a potomky, sourozenci – **překážka příbuzenství**
-

Rodinné právo

- ❑ vyskytne-li některá překážka – soud prohlásí uzavřené manželství za neplatné
 - ❑ každé uzavřené manželství – **zápis do matriky**
 - ❑ **Povinnosti a práva manželů**
 - rovnoprávné postavení
 - muž a žena stejná práva a povinnosti
 - mají žít spolu, být si věrni, pomáhat si, společně pečovat o děti, vytvářet vhodné rodinné prostředí – porušení povinností – může vést k rozvodu
-

Rodinné právo

- manželé rozhodují společně o rodinných záležitostech – pokud se nedohodnou – rozhodne na návrh jednoho z nich soud
 - mohou se navzájem zastupovat (bez plné moci)
 - manželství zaniká:
 - **smrtí** manžela (ky)
 - soudním rozhodnutím o **prohlášení manžela za mrtvého**
 - soudním rozhodnutím o **rozvodu** manželství
-

Rodinné právo

☐ rozvod:

- manželství je rozvrácené – soud bere v úvahu příčiny rozvratu manželství
 - nezletilé dítě - rozhodování o právech a povinnostech k dítěti – komu svěřeny do výchovy, jak budou rodiče přispívat na výživu
 - na výchově se rodiče buď dohodnou nebo soud rozhodne o výchově (společná výchova, střídavá výchova)
-

Rodinné právo

☐ Manželské majetkové právo

- manželé jsou si i v majetkových vztazích rovni – podílejí se na nabývání společných věcí rovnocenným dílem - manželé mají společné jmění, ale každý má ještě vlastní jmění
 - společné jmění podléhá zákonnému režimu, smluvenému režimu nebo režimu založeném rozhodnutím soudu
-

Rodinné právo

- **zákonný režim** - společné jmění vzniká nabytím věci po uzavření manželství, výjimka: věci k osobní potřebě, dar, dědictví jednoho z manželů, náhrada za nemajetkovou újmu, za poškození, zničení majetku jednoho
- změna v rozsahu společného jmění - veřejnou listinou (notářský zápis)

Rodinné právo

- **smluvený režim** – manželé se dohodnou, že po uzavření manželství bude jmění:
 - oddělené, společné jmění se odloží ke dni zániku manželství, rozšíření nebo zúžení rozsahu společného jmění v zákonném režimu
 - manželé vylučují, aby mezi nimi působila právní úprava společného jmění, každý nabývá věci pro sebe
 - **režim založený na rozhodnutí soudu** – soud na návrh manžela společné jmění zruší nebo zúží jeho rozsah (manžel podniká, ručí neomezeně, marnotratný, podstupuje rizika)
-

Rodinné právo

- společné jmění zaniká se zánikem manželství (rozvodem, smrtí, prohlášením za mrtvého)
- pokud jeden opustí společnou domácnost – nezaniká společné jmění
- zaniklé, zrušené, zúžené společné jmění – vypořádat **dohodou** bývalých manželů – rozdělení věcí mezi sebe a vypořádání dalších majetkových hodnot (pohledávky, dluhy z půjček), pokud se nedohodnou – soud
- do tří let není vypořádáno společné jmění - movité věci patří tomu, kdo je užívá pro svou potřebu nebo potřebu rodiny, u nemovitých věcí – předmět podílového spoluvlastnictví – podíly stejně velké

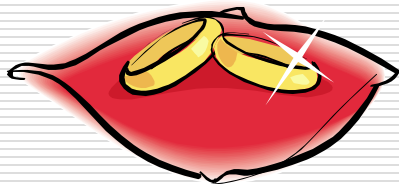
Opakování

Co je manželství?

Jaká jsou práva a povinnosti manželů?

Jak zaniká manželství?

Jak zaniká společné jmění manželů?

Zdroje:

- Ryska, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7173-010-9
 - Šíma, A.; Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-490-2
 - Kučera, R. *Základy práva*. Brno: MU v Brně, 2002. ISBN 80-210-2940-4
 - Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník

 - Kliparty jsou volně přístupné v programu Word.
-